

Datum
2025-01-23

Diarienummer
KBN/240484

Ert Datum
2024-10-24

Er beteckning
S2024/01708

Socialdepartementet

Svar på remiss om Livsviktigt lärande – fler vägar till kunskap för att förebygga suicid

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss från Stadsrådsberedningen och vill lämna följande synpunkter utifrån utredningens tre övergripande förslag

1. Bättre förutsättningar för lex Maria –och Lex Sarah utredningar skapas genom större möjligheter att utbyta information samt kunskapshöjande uppdrag till Socialstyrelsen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att bidra till förhöjt lärande efter suicid och suicidförsök får IVO i uppdrag att genomföra en särskild tillsynsinsats.

Region Värmland anser att förslaget i remissen är bra, det lyfter relevanta lagförändringar som underlättar samverkan och stimulerar att fler uppföljningar efter suicid görs.

2. En nationell utredningsfunktion ska bidra till samhällets lärande av suicid inrättas vid Folkhälsomyndigheten

Region Värmland anser det vara positivt att en nationell utredningsfunktion inrättas och bättre förutsättningar för att granska Lex Maria-fall skapas. Region Värmland anser att utredningsfunktionen skulle få ett bättre lärande om en nationell utredning inte var begränsat till endast Lex Maria-anmälningar.

Region Värmland är dock tveksam till att bygga upp en helt ny avdelning vid Folkhälsomyndigheten. Folkhälsomyndigheten är en myndighet och bör absolut stödja med forskning och kunskap till aktörer, men det bör vara forskare som har uppdrag att forska och analysera. Region Värmland anser att NASP på Karolinska institutet är lämpligare för detta uppdrag där man redan byggt upp stor forsknings- och analysverksamhet. På sidan 198 beskrivs en typ av utredning som sannolikt skulle kunna bidra till lärdomar om suicidpreventiva åtgärder. Dock har utredningen beslutat att detta skulle vara för komplicerat att utföra för den nya utredningsenheten på Folkhälsomyndigheten. Vi anser att en placering vid ett forskningscenter

Datum
2025-01-23

Darienummer
KBN/240484

som NASP skulle möjliggöra en sådan bredare och mer komplex analys vilket skulle kunna bidra till djupare lärdomar.

Region Värmland anser att det vore fördelaktigt om den nationella enheten kan se över regionala skillnader för att skapa en bild av vilka strukturella hinder som finns i suicidutredningar för att enklare kunna arbeta vidare med dessa. I ett sådant arbete skulle statsbidrag kunna riktas för att underlätta för regioner och kommuner. Det är då av stor vikt att statsbidragen blir långsiktiga för ett hållbart arbete över tid.

Det finns ett glapp mellan de dödsfall genom suicid som hälso- och sjukvården har kännedom om och statistiken som kommer från Socialstyrelsen. Det betyder att det finns några dödsfall som inte kan utredas/har inte utretts för att hälso- och sjukvården inte har kännedom om alla som ska utredas. Region Värmland ser positivt på att rättsmedicin ska kunna förmedla ut vilka medborgare inom respektive region som obducerats efter suicid. Region Värmland anser dock att denna rapportering bör ske löpande snarare än en gång per år. Detta kommer att kunna möjliggöra ett analysarbete löpande under året som kan hjälpa oss identifiera förbättringsmöjligheter och ge regionerna möjligheten att utreda alla dödsfall som sker genom suicid.

3. En statlig satsning genomförs för att stimulera arbetet med suicidpreventiva analyser i lokal samverkan

Region Värmland ser positivt på att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att stödja utvecklingen av suicidpreventiva analyser i lokal samverkan, men anser att det saknas en beskrivning i betänkandet om hur samordnande funktioner på länsnivå kan inkluderas i arbetet. Sveriges regioner har ett regionalt utvecklingsansvar och en tydlig roll som regionala aktörer. Detta ansvar inkluderar, men är på inget sätt begränsat till, hälso- och sjukvård. I Värmland, liksom i många andra län, stöds och samordnas det lokala suicidpreventiva arbetet av den regionala suicidpreventiva samordnaren. Den regionala samverkansstrukturen skulle kunna vara en naturlig länk mellan samordningsinsatser på nationell nivå och den lokala nivån. I syfte att skapa synergieffekter i stället för parallella eller konkurrerande effekter, föreslår Region Värmland att man beskriver hur den nationella samordningen kommer att samspela med den regionala samordningen i detta förslag. Detta skulle kunna vara särskilt hjälpsamt i de situationer som beskrivs där mindre kommuner kan behöva delta i en större analys för att upprätthålla sekretess och personlig integritet.

Övriga synpunkter

Som framgår ställer sig Region Värmland positiv till utredningens förslag i huvudsak, men vill också framföra att det inte är självklart att ytterligare utredningar kommer att minska antalet självmord. Ökade ekonomiska och

Datum
2025-01-23

Diarienummer
KBN/240484

personella resurser för utökade utredningar bör vägas och balanseras mot resurser för faktiska insatser i det suicidpreventiva arbetet.

Region Värmland anser att det är positivt att MSB får i uppdrag att ta fram ett vägledande stödmaterial i syfte att förtydliga hur suicidhändelser kan inkluderas i kommunens olycksförebyggande arbete enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO).

Region Värmland anser även att det är mycket positivt att alla suicid som görs av barn och ungdomar utreds.

Region Värmland vill utöver utifrån utredningens tre övergripande förslag även understryka vikten av ett strukturerat och gott omhändertagande av efterlevande närstående. Denna insats behöver tydliggöras och förslagen med mer uppsökande verksamhet realiseras i praktiken. Detta gäller både vuxna och barn/unga.

I det sammanhanget vill Region Värmland också betona vikten av respekten för den personliga integriteten. Uppföljningar behöver ha en balansgång mellan ökat lärande och respekten för individens integritet.

Vid utredningarnas genomförande kan som påtalas i betänkandet även de närståendes delaktighet, kunskap och synpunkter tas tillvara på ett betydligt bättre sätt än det görs idag.

Region Värmland vill också i sitt svar betona betydelsen av fortsatt samverkan mellan myndigheter och civilsamhället i det suicidpreventiva arbetet, vilket Värmland har god erfarenhet av.

Region Värmland vill föra fram att en ökad rapporteringsskyldighet innebär ökad administration vilket kan medföra ökade kostnader. Ekonomiska konsekvenser för regionerna behöver därför beräknas vidare.

Ovan remissvar har hanterats av folkhälsoavdelningen och den regionala samordnaren för suicidprevention. Betänkandet har skickats till deltagare i Region Värmlands kliniska suicidpreventionsgrupp, blåljussamverkansgrupp och till det länsövergripande nätverket för suicidprevention i Värmland. Remissen behandlades även vid det länsövergripande suicidnätverkets träff den 25 november. Sammanlagt har betänkandet skickats till representanter från samtliga områden inom hälso- och sjukvården, representanter från folkhälsa, representanter från polis och räddningstjänst som samverkar kring suicidpreventions frågor i Värmland, representanter från Värmlands 16 kommuner och representanter från civilsamhället som är engagerade i den regionala samverkan kring suicidprevention.

Datum
2025-01-23

Darienummer
KBN/240484

Kultur- och bildningsnämnden

Sofia Magnusson
Ordförande